

2024-25
संस्कृत (105)

कक्षा – 12

पाठ्यक्रम : परीक्षानिर्देशाश्च

अवधि: होरात्रयम्

पूर्णांक 80

एकम् प्रश्नपत्रम्

अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः भविष्यन्ति	अंक
खण्डः "क" अपठितांश-अवबोधम्	08
खण्डः "ख" रचनात्मककार्यम्	12
खण्डः "ग" अनुप्रयुक्तव्याकरणम्	24
खण्डः "घ"	36
(अ) पठितांश-अवबोधनम्	28
(ब) संस्कृतसाहित्येतिहासस्य परिचयः	08

प्रतिखण्डं विस्तृतविवरणम्

खण्डः 'क'

(अपठितांशावबोधनम्)

80–10 शब्दपरिमितः एकसरलः अपठितः गद्यांशः 08

प्रश्नवैविध्यम्

- I. एकपदेन उत्तरम् 2
- II. पूर्णवाक्येन उत्तरम् 2
- III. सर्वनामस्थाने संज्ञाप्रयोगः 1
- IV. कर्तृक्रिया-पदचयनम् 1
- V. विशेषण-विशेष्य / पर्याय / विलोमादिचयनम् 1
- VI. समुचितशीर्षकप्रदानम् 1

खण्डः 'ख'

(संस्कृतेन रचनात्मकं लिखितकार्यम्)

12

- I. आनौपचारिकं पत्रम् / प्रार्थनापत्रम् 4
- II. लघुकथा (शब्दसूचीसाहाय्येन, रिक्तस्थानपूर्ति-माध्यमेन) 4
- III. संकेताधारितम् अनुच्छेदलेखनम् 4
(चित्रमधिकृत्य / निर्दिष्टशब्दसूची-साहाय्येन)

खण्डः 'ग'

(अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)

24

- I. पाठाधारिताः सन्धिच्छेदाः 5

II.	स्वरसन्धिः, व्यंजनसन्धिः, विसर्गसन्धिः पाठाधारितसमस्तपदानां विग्रहाः	5
III.	अव्ययीभावः, द्विगुः, द्वन्द्वः, तत्पुरुषः, कर्मधारयः, बहुव्रीहिः प्रत्ययाः अधोलिखितप्रत्यययोगेन वाक्यसंयोजनम् / सङ्केताधारितरिक्तस्थानपूर्तिः (अ) कृत-क्त, क्तवतु, क्त्वा, तुमुन, ल्यप्, तव्यत्, अनीयर्, वित्तन्, शतृ, शानच् (आ) तद्धित-मतुप्, इन्, ठक्, ठञ्, त्व, तल्	4 2
IV.	अन्वितिः कर्ता - क्रिया-अन्वितिः / विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः	4
V.	उपपदविभक्तिप्रयोगः (पाठ्यपुस्तकम् आधृत्य)	4

खण्डः 'घ'

भागः (I)

(अपठितांश-अवबोधनम्)

36

28

1.	(अ) अंशत्रयम्	15
	I. एकः गद्यांशः	5
	II. एकः नाट्यांशः	5
	III. एकः पद्यांशः	5
	(आ) प्रश्नवैविध्यम्-	
	I. एकपदेन उत्तरम्	1
	II. पूर्णवाक्येन उत्तरम्	1
	III. विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः / पर्याय / विलोमादिचयनम्	1
	IV. सर्वनामस्थाने संज्ञाप्रयोगः	1
	V. कर्तृ-क्रिया-पदचयनम्	1
	I. उद्धृतांशानाम् प्रसङ्गसन्दर्भलेखनम् कः कम् कथयति / सन्दर्भग्रन्थस्य लेखकस्यच नामोल्लेखनम्	2
	II. प्रदत्ते भावार्थत्रये शुद्धभावार्थचयनम् / प्रदत्ते भावार्थे रिक्तस्थानपूर्तिः	2
	III. उद्धृतश्लोकानाम् अन्वयेषु रिक्तस्थानपूर्तिः	4
	IV. प्रदत्तवाक्यानां क्रमायोजनम्	2
	V. प्रदत्तपंक्तिषु प्रसङ्गानुसारं श्लिष्टपदानाम् / पदानाम् अर्थलेखनम्	3

भाग (II)

संस्कृतसाहित्येतिहासस्य परिचयः

8

(अ) पाठ्यपुस्तके संकलितपाठ्यांशानां कवीनां कृतीनां संस्कृतेन परिचयः (1X4)

(आ) संस्कृते गद्य-पद्य-नाटकादि विधानां मुख्यविशेषतानां परिचयः 4

क्र० स०	मूल्यांकन बिन्दु	अंक
1.	श्रवण कौशल	4
2.	वाचन कौशल	4
3.	परियोजना कार्य	
	अ-विषय वस्तु	3
	ब-भाषा एवं प्रस्तुति	2
	स-शोध एवं मौलिकता	2
4	सतत मूल्यांकन	5
	योग	20

निर्धारित पाठों की सूची

कक्षा -12

विषय- संस्कृत

पुस्तक का नाम- भास्वती द्वितीयो भागः

अध्याय स०	पाठ का नाम
1.	अनुशासननम्
2.	मातुराज्ञा गरीयसी
3.	प्रजानुरंजको नृपः
4.	दौवारिकस्य निष्ठा
5.	सूक्ति-सौरभम्
6.	नैकेनापि समं गता वसुमती
7.	हल्दीघाटी
8.	मदालसा
9.	कार्यकार्यव्यवस्थितिः
10.	विद्यास्थानानि

नोट- सम्पूर्ण प्रश्नपत्र में न्यूनतम 20 प्रतिशत प्रश्न (16 अंक के प्रश्न)वस्तुनिष्ठ प्रकृति के होंगे जिनमें से आधे प्रश्न(8 प्रश्न) बहुविकल्पीय होंगे।

